

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Nr. 5

Mai 1979

15. årgang

INSPIRASJON

Det er sjeldent en hører det blir skrevet eller talt om inspirasjon, enda det har mye større betydning enn mange av oss tror.

Vi som husker de gamle ulærde emisærene og tenker tilbake på den tiden, har et lite innblikk i hva det vil si å være inspirert. Deres tale grep dem selv, og den grep tilhørerne, så hele forsamlingen, både troende og vanstro, ble grep av det Guds ord de hørte. Vi kunne se og forstå at de var grep av en makt fra en annen verden, og en kunne føle kraften som strålte ut av deres person når de steg frem for forsamlingen. Å høre en mann forkynne Guds ord inspirert fra det høye, det er noe av det gildeste vi kan oppleve her på jorden. Men det hender ikke så ofte i dag, og mange av de unge har vel aldri hørt det.

Da må vi spørre: Hva kan årsaken til det være? Årsakene kan vel være så mange men hovedårsaken er nok at Ordet og Ånden av en eller annen årsak ikke får den makt over vårt sinn og ånd som de skulle. Og der til så er folket nå blitt så vant til å høre forkynnelse uten inspirasjon, at det er få som sakner det. Ludvik Hope sa en gang at vil du lære å preke med inspirasjon, da skal du gå og høre på en kommunist, for han er selv grep av det han forkynner, og derved griper det også tilhørerne.

Bibelen taler om å være fylt av Ånden, og det må vel være de som blir inspirert av Ånden og taler grep av Åndens makt og inn-

flytelse så folket blir grep av Gud. Apostelen Paulus skriver jo til tessalonikerne: «For vårt evangelium kom ikke til eder bare i ord, men og i kraft og i den Hellige And og i stor fullvisshet». (1. Tessal. 1, 5).

All den teoretiske og åndsforlatte tale som vi hører så mye av i dag, den gjør mer skade enn nytte og hindrer Ånden fra å gjøre sin gjerning, men det er vanskelig å se, for den er jo så Luthersk og Roseniansk. For en tid siden fikk jeg et brev fra en venn, der han skriver: «Jeg sat idag og hørte en preken i radio, og den var både Luthersk og Roseniansk, men du så tørr den var. Kan du si meg årsaken?» Til det kan vi bare svare at den var uten Åndens inspirasjon, og derfor var den verdiløs for tilhørerne. Uten meg kan dere intet gjøre, sier Jesus.

Når jeg i dag ser på alle de møter som avteres i kirker og bedehus, da underer det meg at vi ser så lite resultat av virksomheten. Og vi må spørre hva årsaken kan være. Jeg tror at største årsaken finner vi i at det meste av det som blir forkjent er *uten Åndens inspirasjon*. En gang hørte jeg Ludvik Hope i Johanneskirken i Bergen. Den var helt fylt av mennesker, så alle både sitte- og ståplasser var opptatt. Jeg sat i trappen opp til alerringen, så jeg hadde godt utsyn over forsamlingen, og det var et gripende under å legge merke til den makt forkynnelsen hadde over forsamlingen. Det var ikke vanskelig å se at

hele forsamlingen var grepet av Gud, et syn jeg aldri glemmer, å se Åndens usynlige makt som var tilstede på en måte alle fikk merke. Denne tale og dens mektige virkning på folket vil jeg komme til å minnes så lenge jeg lever. Teksten var: «Den bitre rot som vokser opp og volder men».

Det er sjeldent vi hører en slik tale i dag, selv om folket også nå går hjem og sier han talte godt.

Jeg tror vi er kommet inn i den tid og den stilling Israel var i på Esekiels tid, slik vi leser det i Esekiel 33, 30: «Og du menneskesønn Ditt folks barn taler sammen om deg ved veggene og i husdørene, og alle sier de til hverandre: Kom og hør hva det er for et ord som utgår fra Herren! Så kommer de til deg i store skarer, og de setter seg foran deg som mitt folk og hører dine ord, men de gjør ikke etter dem. For det som er etter deres smak, det gjør de, og til vinning står deres hu. Og se, du er for dem som en yndig

sang, som en som har en vakker røst og spiller fagert. De hører dine ord, men gjør ikke etter dem».

Her ser vi at også i den tiden gikk de i store skarer og hørte på en «stortaler». Fra vår tid kan vi bare nevne Graham, og de mange tusener som gikk for å høre denne stortaler og hørte budskapet. De fleste gikk vel hjem og så de hadde hørt en stortaler, men fortsatte å leve livet som før, borte fra Gud. Men når Guds ord forkynnes ved en liten og upopulær røst, da samles ingen store skarer.

Slike forhold har det nok vært gjennem tiden, og det vil nok ikke bli betre i tiden som kommer, for vi er lovet at det bare skal bli mørkere og mørkere i tiden før Herren dag. Jesus sier at han undres på om han finner troen på jorden når han kommer igjen.

Vi trenger å be om at Ånden må vekke oss, slik at vi hører Herrens ord og gjør etter dem.

Ole Rolfsnes.

Det er til gagn for de're at jeg går bort, for går jeg ikke bort, da kommer ikke Talsmannen til dere

(Johs. 16, 7)

Pinsefestens dag er kommen, og himlenes rike er kommet på jorden. Pinsefesten er den nye pakts store dag og skillepunkt mellom de to pakter. Der begynner troens fulle lys, evangeliets frie forkynnelse, det nye liv i Jesu Kristi kirke. Fra denne dag av «er den minste i himlenes rike større enn Johs. døperen, som er den største av alle profeter» (Matt. 11, 11). Thi Ånden som ble utgytt på denne dag, virker alt i alle. Liksom det er den som begeistrer apostlene og får dem til å tale flere sprog, som de ikke hadde lært, således er det også den som får deres lære til å trenge inn i deres hjerter som hører dem.

Det er den som opplyser den troende sjel, som trøster den, som lærer dem å be, som virker alle gode følelser i dem. Endelig er det den som forbereder sjelen til å gripe og tildegne seg det som står i Bibelen.

«Hvilket menneske vet hva som bor i mennesket, uten menneskets ånd, som er i ham? Således vet heller ingen hva som er i Gud, uten Guds And.» (1. Kor. 2, 11) Føler du, leser, den fulle betydning av denne tanke, som på en gang er så simpel og så dypsynlig? Hvis du fikk et brev fra en venn, og du i dette brev fant noe uklart, hvem kunne du da bedre henvende deg til for å få opplysning

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt gratis til alle som sender eksp. namn og adr. Bladet blir halde opp av frivillige gäver.
Eksp.: M. Skumsnes, Horneland, 5400 Stord. Postgiro: 5 42 88 75

Alt som har med bladet sin eksp. blir sendt dit, som tingling, oppseiling, adresseforandring og gäver till bladet.

Red. Amund Lid, post 5600 Norheim-sund, og telf. (055) 51080.

Norsk Luthersk Lekmannsmisjon
Form.: Lelf Øygarden, 3766 Sannidal
Tlf. Kragerø (036) 83117
Kass.: Sverre Behn, 5601 Norheim-sund. Postgiro: 5 68 21 33. Bankgiro:
Vikøy Sparebank 3530.21.00932

om det enn til din venn, som har skrevet brevet? Hvis du finner noe uklart i Bibelen, da må du henvende deg til Guds Ånd, som har

inngitt de hellige skribenter Bibelens ord. Helligånden er denne boks forfatter og altså dens sikreste tolk. (Adolph Monod).

Hvis Jesus var legemlig nærverende blant oss, så ville vi kanskje kunne se hans utvortes skikkelse og bli hengende ved den. Nu er vi ikke utsatt for denne fare, men Ånden fører oss bort fra beskuelsen av det «kjød som intet gagner (Johs. 6, 63), til den livgivende fylde av nåde og sannhet, som den hellige Skrift liksom Jesus selv bærer i seg, skjult under den utvortes skikkelse, som på så mange måter ofte synes så utanseelig.

Be om den Hellige Ånd

«Vår formørkede forstand kan jo ikke sannhet kjenne, uten din den gode Ånd vil sitt lys opptenne, godt å tenke, tale, gjøre, dertil må din ånd oss føre.

O du herlighetens glans, lys av lys vår sjel bestråle! Treng deg gjennem sinn og sans, vekk oss opp av sløvhets dvale, la vår bønn i himlen høres, og all gjerning vel utføres.»

Johannes Brandzeg.

Den som har, han skalgis

Av Øivind Andersen

I Matteus Evangelium, kap. 13, vers tolv, leser vi: «Den som har, han skal gis, og han skal ha overflod. Men den som ikke har, fra ham skal det endog tas det han har». Amen.

Dette ordet finner vi i det svaret som Jesus gir til disiplene da de spurte han hvorfor han talte i lignelser.

Lignelsene er ikke prekenillustrasjoner, slik som mange tror, men de er en egenartet forkynnelse. Den forkynnelsen er slik at for dem som tror blir det desto klarere, men for

dem som ikke vil tro på Jesus skjuler lignelene sannheten. Lignelsen tar fra menneskene det de har, hvis de ikke bøyer seg for Guds ord i sitt hjerte og tar imot det. Her kommer altså det inn i sammenhengen som me leste: Den som har, han skal gis, og han skal ha overflod. Men den som ikke har, fra han skal det endog tas det han har.

Hjem taler Jesus om her? når han taler om den som har, hvem mener han da? og når han sier den som ikke har, hvem er det han

egentlig tenker på?

Dette får vi svar på ved å se det i sammenheng med det svaret Jesus gir, og det står i sammenheng med den første lignelsen Jesus har talt her. Det er lignelsen om Guds ord, eller som den også blir kalt: Lignelsen om de fire slags sædejord.

Det er en underlig lignelse. Det er ikke lignelsen om en bonde som går ut for å så, men det er lignelsen om en såmann som går ut for å så uten å ta hensyn til *hvor* han sår. Som du skjønner bruker Jesus et meget unaturlig bilde i denne lignelsen. Det illustrerer en stor og underlig sannhet i Guds rike. Guds ord skal til alle mennesker, uansett om de kommer til å ta imot det eller ikke. Gud vil at alle mennesker skal bli frelst, Gud vil at hans ord - det er Guds rikes sæd - skal såes over alt uten hensyn til hvem som får høre det, alle skal ha anledningen.

Når da Guds ord lyder, er det noen som ikke registrerer det de hører. De hører uten å legge merke til det, og der tar djevelen ordet bort med det samme, sier Jesus. Det er de ved veien. De hører, men der blir ikke noe igjen, ikke sant? Andre hører og tar imot det med begeistring, sier Jesus, det er der hvor jorden er grunn. Der vokser Guds ord opp fort, men har ikke noe rot, og så under påkjenningsene i det daglige liv kveles sæden. Fordi de ikke hadde noen rot, står det, så visnet det da solen gikk opp, det ble avsvidd. Dette er altså bilde på dem som tar imot Guds ord og er begeistret for å ta i mot det, men i dagliglivets påkjenninger forsvinner alt sammen og det blir ikke noe igjen. Det er fremdeles dem som ikke har.

Det tredje er der hvor Guds ord virkelig slå rot i hjerte og vokser opp, men så vokser også tornene opp sammen med sæden og kveler den. Det er bekymringene for denne verden, sier Jesus, for rikdom og meget annet som kveler Guds orders virkning i hjertet, og resultatet blir det samme, det blir ikke noe

igjen, enda det hadde slått rot. Det er fremdeles den som ikke har. Du skjønner hvem Jesus mener når han sier: Fra den som ikke har, skal det tas fra endog det han har.

Det er alvorlig å høre Guds ord, hvis det ikke mottas i tro, kommer ordet til å volde fortapelse for de menneskene som hører det, og det gjelder i særlig grad Jesu lignesforkynnelse. Som jeg sa til å begynne med, lignelsen skjuler faktisk Jesus for dem som ikke vil ta ordet til seg. Det skaper allslags missforståelser, og det underlige er at Jesus sier det er hensikten med det, det skal gjøre det, det skal skjule Jesus for dem som ikke vil omvende seg og ta det til seg. Du som hører dette nu, hvordan står du til Guds ord? Ditt forhold til Jesus er akkurat slik som ditt forhold til ordet om ham er. Hvis du ikke tar imot det, hvis ordet ikke har funnet rom i ditt hjerte, så kommer du til å miste endog det du har. Fremfor alt kommer du til å miste anledningene, bruker du dem ikke kommer Herren til å ta dem fra deg, og da er det fare på ferde, da er du i sannhet på fortapelsens vei.

Helt annerledes er det med de som hører Guds ord for å gi akt på det, for å ta det til seg. Forutsetningene er ikke bedre hos dem enn hos andre. I alle fire er utgangspunktet det samme, ser vi i Jesu forklaring av denne lignelse. Når ordet bærer frukt, der hvor det blir tatt imot, kommer det ikke av at disse hjertene er så meget bedre på forhånd, men det kommer av at sæden er slik som den er. Her er det sæden som opparbeider hjertebunnen, det som gjør hjerte godt og vakkert, som Jesus sier, det er det at ordet blir tatt imot. Du holder det fast i et godt og vakkert hjerte og der berer det frukt, noen hundre fold, noen seksti fold og noen tretti fold.

Det bærer ikke like mye frukt hos alle som tar imot det, men det blir meget store resultater, for etter bibelsk berekning er en fold det samme som tusen prosent. Og da vet du at det blir et storstilte resultat.

Der hvor Guds ord blir hørt, og et menneske holder fast ved det han hører for å gi akt på det, skaper ordet evig liv i den som har tatt imot det. Ordet kommer inn i våre hjerter og gjør det som er aldeles umulig, det som ikke er der på forhånd, det skapes i det herte hvor Guds ord kommer inn. Vi har en bønn i det Gamle Testamente Gut har lært oss å be : Gud, skap i meg et rent hjerte. Det betyr et hjerte som er født på ny, og som tilhører Gut.

Gud, skap i meg. Ordet for å skape, det betyr å frembringe av ingenting. Det er ikke så ofte dette ordet er brukt i det Gamle Testamente. Det er brukt i den første setningen i Bibelen om at Gud skapte himmelen og jorden, det brukes også her når vi skal se Gut om å skape det som ikke finnes i oss. Dette skal du høre som ikke kan få det til å bli en kristen. Det er ingen som har bedt deg om å få det til, du har fått et budskap som kommer med det som er umulig, like inn til deg, når du hører om Jesus, leser om Jesus, for å ta det til deg.

Selv vil du ha følelsen av at du makter ikke det å ta det til deg, du synes ikke du får det til å ta det til deg. Det spiller ingen rolle

hvis du gir akt på det for å ta det til deg kommer ordet inn i deg. Du som hører Guds ord fordi du ønsker å eie det, du eier det alt-så. Guds ord er nemlig slik at der vi ikke gjør motstand imot det, der går Guds ord inn i hjertet.

Jeg fikk nylig det spørsmål : Hvordan går det til å ta imot Guds ord? Og nå vil jeg svare ut fra Guds ord : En tar imot det på den måten at en lar være å gjøre motstand imot det, at en gir akt på ordet fordi en ønsker å eie det, selv om en synes det er umulig å få tatt imot det.

Det gjør ingen ting am du har den følelsen, bare du gir akt på ordet. Og det som ordet forkynner deg er dine synders forlatelse i Jesu Blod. Ordet forkynner deg at Jesus har tatt bort dine synder fra Guds ansigt for deg, og at du ved troen på Jesus *har en hel og full* syndernes forlatelse, og ved dem evig liv. Dette er budskapet, ved det budskapet eier du alt det som dette ord forkynner, så sant du ikke gjør motstand imot det. Amen.

Avskrift etter lydband fra den Lutherske timen i Norea Radio, med løyve fra Andersen og Norea, ved A. L.

Ennå ei lita stund er ljuset iblant dykk

(Johs. 12 , 35)

Når Jesus her seier at ennå ei lita stund er ljuset iblant dykk, kva for eit ljos er det han då tenkjer på?

Det er vel ingen tvil om at det er seg sjølv han talar om, då han sjølv sa : Eg er verda sitt ljos. Og apostelen Johs. seier om han at det sanne ljuset, som opplyser kvart menneske, var den gongen på veg til verda. (Johs. 1. kap.)

Jesus seier her at ennå ei lita tid er han

her på jorda, og går omkring midt imillom dei, ennå ei lita tid kan dei sjå han, høyra han, og koma til trua på han. Og difor formanar han dei til å tru på han, og bli lysets barn, nå mens dei har han her. For den som vandrar i mørke, veit ikkje kvar han kjem av, veit ikkje kva dei går til eller kva enden blir.

I vår tid har me ikkje Jesus lekamleg og synleg iblant oss, slik som den gongen. Men me har hans Ånd og hans Ord, så han er usyn-

leg tilstades alle stader hans ord blir kome i hug eller forkynt og lest. Ein gong las eg på eit sauma bilet på ein kjøkenvegg : «Jesus er den tause tilhører ved enhver samtale, og den usynlige gjest ved hvert måltid». Tenk om me alltid hadde denne bibelske sanninga klårt for oss, kva det ville bety for oss. Han seier også sjølv at der to eller tre er samla i hans navn, der er han midt i blant dei. Han ser alt, høyrer alt, og talar til oss ved Anden og ordet.

Tenk for ein nåde det er at Jesus er midt imillom oss, at me ennå fritt kan forkynna hans ord, og fritt kan samlast om Guds ord og høryra han røyst der me får ta imot livets brød som kom ned frå himmelen for å gi verda liv. Ennå har me både ein og fleire Biblar i kvart hus, kan vitna og læra det frå oss til eigne og andres barn, slik at me kan bli frelst, bli barn av Gud og bli bevart i trua og nåden til me når målet heime hjå Gud.

Det er mange som ikkje har det slik i dag. Mange får erfara at Guds ord er dyrt, at det kostar å bekjenna Jesu navn. Dei bur der ingen ibel er å få kjøpa, der det er forbudt å samlast om Ordet, forbudt å læra det frå seg endå til sine eigne barn. Og lyder dei Gud meir enn landet sine lover, kan dei missa arbeid og leveveg, bli utesengde frå skule og arbeid, få erfara at barna blir tekne frå forældra og staten overtek oppsedinga og kjem i offentlege og gudlause heimar, eller kjem i fengsel, slaveleir eller det som verre er.

Om fråfallet fortset med den fart det har i dag, kan me vera viss om at slike tider ikkje er langt borte frå oss med.

Israel kjende ikkje si nådetid, og viste Jesus og hans ord ifrå seg. Jesus gret då han såg utsyver folket, for dei kjende ikkje si nådetid, viste han som er lyset ifrå seg, og dei visste ikkje kva dei gjekk til, for dei vandra i mørke. Og omkring 30-40 år etter kom domen over dei, Jerusalem blei øydelagt og folket bortført, slik profetane og Jesus hadde forutsagt. Dei som ikkje møtte ein voldsom

død, blei spreidde omkring blant jorda sine folk i slaveri, trengsel og skjensel. Jesus visste kva dei gjekk til, og difor gret han over det vantru folket og formante dei å tru på sin frelsar og søkja han.

Like svert er det å sjå på vårt kjære folk, vårt vantru og arme folk, som ikkje kjänner si nådetid, men viser Jesus og Guds ord ifrå seg, går mot domen og undergangen. Det gjer dei fordi dei lever i vantru, og ferdast i mørke, etter sine eigne tankar, og krenkar Gud dagstøtt i åsynet, som det står om Israel.

«Mens de har Ijosé, så tru på Ijoset, så de kan verta barn av Ijoset!» Det vil med andre ord seie : Mens de har Jesus, mens de har Anden og Ordet sitt vitnemål om Jesus, så tru på Jesus, så de kan bli frelse og salige Guds barn. Det kjem ein dag då Ijoset er borte, då ingen lenger forkynner sanninga og evangeliet om Jesus, djå Guds barn, som er verda sitt salt og Ijos, er borte, og då vandrar menneske i totalt mørke, utan å vita kva dei går imøte.

Kva vil det seia å ferdast i mørke?

Heidningen ferdast i mørke. «Dette seier eg då eg vitnar i Herren at de ikkje lenger må ferdast som heidningane i sin hugs fåfengd, *formyrkte i sin tanke*, framande vortne for livet i Gud, ved den vannkunna som er i dei for deira forherda hjarta si skuld». Efes. 4, 17-18). Det er lett å sjå når det gjeld heidn. av det gamle siaget, som ferdast i sine eigne tankar om Gud.

Men på same vis er det for dei moderne heidningane, som lever i si vantru og i sine eigne tankar om Gud, om menneske i sin fortapte tilstand, og eigne tankar om vegen til Gud. Dei set si eiga fornuft, sine eigne intellektuelle tankar og kunnskap langt høgare enn Gud og hans ord, og rekner dei for dårar som trur på Gud og har Guds ord som høgste autoritet. Å tru på menneskeleg vitenskap og forakta og forkasta Guds ord, det er å ferdast i mørke, likeeins å tilbe skapningen og

ikkje skaparen. Verda sin visdom er dårskap, seier Guds ord, og kjenner ikkje Gud i Guds visdom. (1. Kor. 1. kap.)

Den store del av Israel ferdast i mørke, for dei tok ikkje imot, og let seg ikkje opplysa av Jesus, verda sitt ljos. Dei sette eigen religiøsitet, lærdom og eiga rettferd over Jesus, Guds rettferdighet, som Gud sende dei, og viste han frå seg. Resultatet blei at dei ennå ferdast i mørke og ventar på Messias, endå det er snart to tusen år sidan han kom. På same måten lever og ferdast også i dag alle religiøse menneske, som set lit til eigne gjerningar, eiga rettferd, tenesta og liv for Gud, og viser ifrå seg Jesus og hans stedfrettedande død på krossen. I det ytre kan dei nok vera nidkjære for Gud, og tru dei tener Gud, men ordet om krossen og blodet har dei ikkje bruk for og ikkje rom for. Denne verda sin gud, djevelen, har formørka deira vantru sinn, så ljoset frå evangeliet om Jesu herleidom ikkje får skina for dei. (2. Korint. 4, 3-4). Vantrua er eit forferdeleg åndsmørke Den er einaste årsak til at menneske ikkje blir frelste, og einaste årsaka til at dei vandrar i mørke utan å vita kva dei går til.

Eg er komen til verda - eit ljos, så ingen som trur på meg, skal verta verande i myrkret

Vert de verande i mitt ord, så er de rette læresveinane mine, og de skal få kjenna sanninga, og sanninga skal gjera dykk frie, seier Johs. i kap. 8, 31-32. Der lærer me den heilage og rettferdige Gud å kjenna, og der lærer me sanninga om oss sjølv å kjenna, og der lærer me Guds frelse i Kristus Jesus å kjenna. Paulus møtte Jesus på veien til Damaskus, kom inn i lyset, som var så sterkt at han blei blind og hjelpelaus. Han fekk sjå si synd og sin fortapte tilstand, at alt han settet si lit til, som eiga rettferd, eigne gjerningar og foreneste, at han var ulastande etter lova ytre sett, det var alt verdlaust overfor den Heilage Gud. Han såg også at hans einaste håp og redning var å vinna Kristus, og å bli

funnen i han. Difor laut han tapa alt sitt, akta det som skarn, for å vinna Kristus og hans rettferdighet, som ein får ved trua på Kristus.

Der kom Paulus inn i ljoset, ved å møta Jesus, og sidan levde og vandra han i ljoset, og blei eit ljos for andre. Der blir også min og din evige lagnad avgjort, når me møter Jesus, når lyset frå Anden og ordet når vårt hjarta og samvit. Har du møtt Jesus? Lever du i ljoset?

Der går skille mellom frelst og ufrelst, millom verda sine barn og Guds barn, i hjarta sitt forhold til Jesus, til ordet og Andens tale og overbevisning. Her finst ingen nøytralitet, «den som ikkje er med meg, han er imot meg», seier Jesus i Matt. 12, 30. Og i Johs. 3. kap. seier Han: «Dette er domen, ljoset har kome til verda, og menneske likar myrkret betre enn ljoset, for gjerningane deira var vonde. For kvar den som driv på med det som läkt er, hatar ljoset og kjem ikkje til ljoset, for han vil ikkje dei skal koma opp i dagen slik dei er. Men den som gjer etter sanninga, kjem til ljoset, så gjerningane hans kan verta synberre, for dei er gjorde i Gud.»

Der, i hjarta sitt forhold, eller stoda det tek til Jesus og ordet, skilst vegane, den breide veien som mange gjeng til fortapinga, og lysets smale veg til livet som få finn.

Noko av det tyngste eg er med på her i verda, det er i gravferd. Der syng dei om himmelen, om livet som ventar bak død og grav heime hjå Gud, utan at der blir sagt eit einaste ord om kven det er som kjem dit, om vegen som fører dit. Og når ein kjenner den som ligg i kista og dei fleste som samlast, og veit at livet deira vitnar om at dei gjekk vantrua sin veg og er framand fo; livet i nåden og i trua på Jesus, er der vontd å vera. Det er svært å vera så forblinda av denne verda sin Gud, at dei trur det går an å leva i vantru og verdslegdom, og så tru at det skal gå god likevel, trur at dei skal koma til himme-

len. Du for eit mørke og for eit bedrag.

Jesus har sagt klårt frå at «ingen kjem til Faderen utan gjennom meg», «eg er døra, den som går inn gjennom meg, han skal bli berga» Alle som held seg borte frå Jesus i livet, står ordet imot og avviser nåden og Andens tale til samvitet eller hjarta, dei lever i mørke her og er eit vredens barn, blir verande i fortap- inga i all æva.

«Den som trur på Sonen, har æveleg liv. Men den som ikkje vil tru på Sonen, får ikkje sjå livet, men Guds vreide vert verande yver han». (Johs. 3, 36).

Søk Herren medan han er å finna, kalla på han den stund han er nær

Amund Lid.

Bønnens missbruk

Av Ole Hallesby

«*I ber og får ikke, for I ber ille.*» Jak. 4,3

Fra begynnelsen av går vi alle til bønnen med en helt feilaktig innstilling.

Vår selvsyke kjenner ingen grenser. Alt hva vi treffer på i våre omgivelser oppfatter vi, i mer eller mindre naiv egenkjærighet, som *midler for oss*, som noe der er til *for oss*, som noe vi derfor kan ta i tjeneste og utnytte til *fordel for oss*. Døde ting, planter, dyr, mennesker, vår egen kropp, ja også vår sjel. Alt betrakter og behandler vi som midler *for oss*.

Og vi gjør ingen unntakelse med Gud.

Så snart vi støter på ham, ser vi ham straks som et middel *for oss*. Og ethvert naturlig menneskes forhold til Gud sikter mer eller mindre beivist på dette ene: Hvorledes skal jeg på den heldigste måte utnytte Gud til *fordel for meg*? Hvorledes skal jeg få ham til å tjene meg mest i øyeblikket, i fremtiden og i evigheten?

Under dette synspunkt ser det naturlige menneske derfor også på bønnen. Hvordan kan jeg utnytte bønnen så den blir til mest mulig *fordel for meg*. Av den grunn finner det naturlige menneske det sjeldan lønnsomt å be regelmessig til Gud. Det koster stor anstrengelse, tar for mye tid, er i det hele

ugjennomførlig av den enkle grunn at man simpelthen glemmer det.

Men når det samme menneske kommer i en eller annen nød og ikke kan hjelpe seg selv eller få hjelp av noe menneske, da finner dette menneske det lønnsomt å be til Gud. Det ber ustanselig, ja det roper ofte høyt i sin nød.

Og når Gud ikke sraks står til tjeneste med bønnhørelse, kjenner dette menneske seg ikke bare forundret, men skuffet, ja forurettet, dypt forurettet.

Hva skulle Gud ellers være til om han ikke skulle stå til tjeneste for dem som trenger ham? At Gud skulle være til for noe annet enn for mennesket, faller ikke dette menneske inn.

Og mange er de som etter en slik opplevelse er ferdig for alltid med bønnen. Når man ikke kan få det man ber om og i sin store nød ber så tynt om, hvorfor skal man da be?

Til egen fordel

For oss som har åpnet oss for bønnens ånd og lært bønnen en smule å kjenne, er det ikke så vanskelig å se at dette menneske har misforstått bønnen fullstendig. Og den bruk av bønnen som her er gjort, det er en eneste mis-

bruk av bønnen. Her er bønnen brukt stikk i strid med sin ide. Og at den da ikke fører til noe vellykket resultat, men blir en skuffelse det er selvinnlysende.

Men det er ikke bare det naturlige menneske som på denne måte misforstår og misbruker bønnen. Dessverre gjør vi troende oss ofte skyldig i det samme.

Også vi har den gamle Adam. Og når han kan oppnå en fordel eller bli fridd fra en stor lidelse eller ulykke, så har han ikke det minste imot å be. Tvert om, da får han en trang til å be som er rent beundringsverdig.

Og vi skal merke oss vel at fristelsen til å misbruke bønnen er medfødt hos oss alle. - Den melder seg derfor automatisk hos enhver troende.

I Matt. 20, 20-23 har vi et typisk eksempel på en slik misforstått, misbrukt og uoppfylt bønn.

Sebedeus-sønnene og deres mor vender seg en dag til Jesu og ber om at de to måtte få de høyeste stillinger i hans rike, når det, som de håpet, nå snart ble opprettet. Deres bønn er sikkert helt naiv og troskyldig. De er jo Jesu fattere og hadde sammen med Peter allerede fått en særstilling i Jesu aller nærmeste krets. Nå ville de gjerne at Jesus allerede straks skulle sikre dem de ledende stillinger også i det fullendte rike.

Da de øvrige apostlene fikk høre hva de to hadde gjort, ble de harme på dem, fortelles det, v. 24.

Men Jesus tar det på en helt annen måte. Og det ønsker jeg å understreke her. Riktig nok sier han straks og like ut at han ikke kan oppfylle deres bønn. Men han tar det hele så kjærlig og forståelsesfullt. Han taler dem til rette og forklarer det hele. Det går en så øm og varm tone gjennom denne Jesu tilrettevisning at det varmer oss inn i sjelen.

Det forteller oss nemlig hvordan Jesus stiller seg også til oss når vi familievis stiller oss opp foran Jesus og ber ham at han må begunstige oss med alle mulige fordeler og ver-

ge os for alle farer og ubehageligheter. Han blir ikke sint på oss som vi kunne vente. Han forstår oss, og søker å tale oss til rette og forklare oss hvordan bønnen skal brukes.

Det er dette bønnens ånd tar fatt på, hver gang vi i egenkjærlighet og nytesyke misbruker bønnen. Kjærlig og mildt, men bestemt minner han oss om at dette ikke er bønnens mening. Han viser oss at dette er å «*be ille*». Han setter fingeren på det ømme punkt.

Til en begynnelse oppfatter vi kanskje ikke hans mening. Vi opplever bare en indre uro, både under og etter bønnen. Og så opplever vi jo at bønnen ikke blir oppfylt.

Dette er gjerne tilstrekkelig for den ærlige sjel. Han begynner å ransake seg selv og sin bønn. Og nå får bønnens ånd tale ut med ham. Så får han se hvorledes han misbruker bønnen, hvorledes Jakobs ord passer på mange av hans bønner: «*El ber og får ikke, fordi I ber ille, for å fortære det i eders lyster.*»

Og har han først fått øynene åpne for dette, da blir han både forundret og forsiktig ved å se hvorledes hans omsorg og bønn for Guds sak og det kristelige arbeid er avhengig av hvor mye *han selv* er innblandet i disse saker.

Skal han f. eks. ha et lite husmøte hos seg, da ber han både inderlig og utholdende at det må bli en rik og god stund. Når et lignende møte derimot er hos naboen, da er det ikke alltid han husker å be for møtet engang.

Eller han skal *selv* tale eller vitne eller synge på møtet. Da ber han sent og tidlig for møtet. Men når ikke han skal tale, da er omsorgen og forbønnen straks av en annen art.

Eller: det skal arrangeres en eller annen tilstelling for «hans» organisasjon, en bibeluke eller en offeruke, f. eks. Da er han full av omsorg og ber trofast for denne. Derimot oppdager han at hans omsorg og forbønn straks er av en noe tynnere art, når det er en annen organisasjon som har en lignende uke.

Eller: det er en sak av stor viktighet som skal avgjøres. Og han ber om at Gud må lede ham under denne avgjørelse så han finner og

gjør Guds vilje. Men så oppdager han at hans bønn egentlig ikke går ut på at han skal finne Guds vilje, men tvert om går den ut på å få Gud til å ville og velsigne hans egen vilje og plan i denne sak.

Har han noen ganger grepet seg selv på fersk gjerning i slik misbruk av bønnen, da underskriver han helt ut de nevnte ord av Jakob. Og han kjenner seg så tilintetgjort og ydmyket i sitt bønneliv som aldri før. Han ser nå sitt hjertes bunnløse selvsyke, og hvorledes denne selvsyke har gjennomsyret hele hans bønneliv. Og han begynner av hele sitt hjerte å rope: «Herre, lær meg å be!» — Og da inntrer vendingen i hans bønneliv. Blir han først redd for seg selv, også i bønn, da klynger han seg hjelpelös til bønnens ånd hver gang han skal be. Og hans hjertes underlige ønske blir dette at han må bli bevart fra å vanhellige og misbruke bønnen.

Da er veien åpen, så bønnens ånd litt etter litt kan vise hva bønnens mening er, hva Gud ville at bønnen skulle brukes til.

BØNNENS MENING

«Og hva som helst I ber om i mitt navn, det vil jeg gjøre, for at Faderen skal bli herliggjort i sønnen.» Joh. 14, 13.

For ca. tyve år siden var jeg på en lengere studiereise i Tyskland. Jeg hadde arbeidet hardt og skulle ta meg en liten ferie. Og bestemte meg til å reise til Sveits for å besøke den gamle patriark *Samuel Zeller* i Männedorf. I sitt «åndelige sanatorium. (Om dette og mitt besøk der har jeg fortalt i min bok «I korsets lys.») ved Zürichersjøen tok han imot folk som ønsket å få hvile, ikke bare på kroppen, men også for sjelen.

Zeller var en sjeldent utrustet mann, både hva naturgaver og nådegaver angikk. Han var således en ypperlig *organisator*, som litt etter litt fikk opparbeidet og utvidet sin anstalt for sinnssyke, syke, trette og nerveselite. — Han var en fremragende *taler*. Jeg har nok hørt

talere som hadde en større naturlig talerbegavelse. Men jeg har aldri hørt noen som overgikk Zeller som forkynner. Han oppnådde det som er forkynnernes egentlige oppgave: gjennom Ordet å bringe tilhørerne inn for Guds ansikt. Det var som alt annet forsvant, og vi fikk bare med Gud å gjøre når Zeller talte.

Han var videre en enestående *sjelesørger*. Jeg har iallfall aldri truffet noen hos hvem en så dyp menneskekunskap var forenet med en så barmhjertig og medfølende kjærlighet.

Endelig hadde han fått forbønnens *overordentlige* nådegave. Ved troens bønn fikk han hjelpe en mengde mennesker, og løste dem både fra legemets og sjelens sykdommer.

Og likevel var det ikke noe av dette som gjorde sterkest inntrykk på meg. Nei, det sterkeste inntrykk fikk jeg av *Zeller i bønn*.

Jeg tror ikke jeg overdriver når jeg sier at jeg aldri har hørt noen be som han. Jeg har hørt mange som var mer begeistret og brennende i sin bønn. Zeller var så trygg og rolig når han bad. Han kjente Gud så godt derfor var han trygg.

Jeg har visst aldri hørt noen vente så meget av Gud og så lite av sin egen bønn. Han bare fortalte Gud det som trengtes, og så visste han at Gud ville greie resten. Hans bønn var en ærbødig, men naturlig samtale med Gud, omtrent som om Gud skulle sitte på første benk og Zeller stå foran ham.

Zeller hadde meget å be om når han samlet oss alle til morgenandakten. Først for vårt samvær, så for hele hjemmet med alle de syke og gamle, og endelig for alle de syke og ulykkelige som sendte ham brev fra alle kanter med anmodning om forbønn. Bare i den korte tid jeg var der, kom det brev fra alle land i Europa, unntagen Norge og Sverige.

Han bad således hver dag for mange og om mange ting. Men ettersom jeg hørte hans bønner, måtte jeg si til meg selv: «Han ber jo i grunnen bare en eneste bønn, nemlig at *Gud*

sitt navn må bli forherliget.»

Han bad ofte om direkte undere. Men aldri uten å tilføye : «Dersom det forherliger ditt navn». Han var heller ikke redd for å be om en øyeblikkelig helbredelse, men alltid med den tilføyelsen jeg nevnte.

Her var ikke noe forsøk på å kommandere Gud eller tvinge ham med hans egne løfter. Den undergjørende bønn var for Zeller ikke noe middel til å smyge seg unna lidelser, men meget mer et middelet til å forherlige Guds navn. — Derfor sa han også ofte : «Men hvis det forherliger ditt navn mer, så la dem være syke, men gi dem kraft til å forherlige deg ved sin sykdom.»

Og det var ikke bare for andre han bad slik. Han som var middel til andres helbredelse, gikk selv med et meget farlig underlivstilfelle, som når som helst kunne bli hans smertefulle død. Han visste at det var ved å beholde sin sykdom han skulle forherlige Gud

Å forherlige Guds navn

Her gikk det for første gang egentlig opp for meg hva *bønnens hensikt og mening er*. Her fikk jeg se med en klarhet som aldri før hva bønn skal brukes til : å *forherlige Guds navn*.

Men da falt det også skjell fra mine øyne, og jeg så nå i et nyt lys både bønnens misbruk og bønnens vanskeligheter og anstrengelser.

Bønnelivet har som alt liv sine loyer. Og *grunnloven for bønn* er denne : at bønn er bestemt og anordnet til å forherlige Gud. Bønnen er innrettet for å gi Jesus adgang til å bruke sine oververdslige frelseskrefter. Og til det ønsker han å benytte oss.

Vi skal gjennom vår bønn få gi Jesus denne adgang : til vår sjel, til vårt legeme, til vårt hjem, til vår grænd, til vårt land, til den hele vide verden, til de helliges samfunn, til de ufrelste.

Og bruker vi bønnen, ikke til å fremtvinge fordeler for oss selv og våre, eller til å smyge

oss unna lidelser og vanskeligheter, men til å be om det som forherliger Guds navn for oss og for andre, da skal vi få se at de sterke og dristige ord i Bibelen om bønn går i oppfyllelse også i vårt fattige og lille bønneliv. Da skal vi få se bønnhørelser i en grad som vi aldri hadde tenkt oss muigheten av.

Det står jo skrevet : «Dersom vi ber om noe etter hans vilje, da hører han oss. Og dersom vi vet at han hører oss, hva vi så ber om, så vet vi at vi har de ting vi har bedt ham om.» 1. Johs. 5, 14-15

Apostelen kan ut fra sin og lesernes bønneerfaring bekrefte at dersom vi ber om noe etter Guds vilje, da har vi allerede i bønnens øyeblikk det vi ber om. Det er sendt fra himmelen, og befinner seg på vei til oss. Men tidspunktet for ankomsten vet vi ikke i bønnesøyeblikket. Og den som ved Guds ånd er blitt godt kjent med Gud, lærer også å overlate det i Guds hånd, og å leve omtrent like lykkelig, enten bønnhørelsen ankommer straks eller noe senere.

Nå er det visst en eller annen enfoldig beder som kjenner seg forknytt. Etter det som her er uttalt, begynner du å ane at du har misforstått og misbrukt bønnens hellige forrett. Du har gått i ditt daglige liv og talt med Gud om stort og smått. Og du har bedt ham om de ubetydeligste ting.

Men nå blir du redd for at dette er å misbruke bønnen, og at du derfor straks må slutte med det. Og det går et tungt sukk gjennom ditt hjerte.

Nei, min venn, du skal slett ikke slutte med det. Tvert om skal du be Gud om enda mer enfold i din daglige omgang med ham. Be om at du må bli så fortrolig med ham at du taler med ham om alt i ditt daglige liv. Det er det han ønsker. Nettopp slik var det han ville ha bønnen. Du minnes jo hva som står skrevet : «Vær ikke bekymret for noe, men la i alle ting eders begjæringer komme frem for Gud.» Fil. 4, 6.

Han vet jo at det nettopp er i vårt daglige

liv vi så lett blir bekyret. Han vet også at vårt daglige liv er fullt av små ting, ikke av store. Og nå vinker han så vennlig til oss og sier: «Kom bare med dine småting, jeg vil så gjerne hjelpe deg.»

Husk endelig på at ingen ting i ditt daglige liv er så lite og ubetydelig at ikke Herren vil hjelpe deg med sin bønnhørelse. Du går kanskje en dag og leter etter nøklene. Du må ha dem og det haster, og du kan ikke finne dem. Gå du frimodig til Gud og fortell ham om din vanskelighet. Eller: din lille gutt er ute. Og nå skulle du nødvendig få fatt i ham til å gå et ørend for deg. Og du kan ikke komme fra, så du kan lete ham opp eller selv gå det ørendet. Fortell det frimodig til din Far i himlene. — Men glem da ikke det vi talte om ovenfor: bønnen er bestmt til å forherlige Guds navn. Enten du derfor ber om store ting eller små ting, så si til Gud: «Dersom det forherliger ditt navn, så gjør det lille under og hjelp meg. Men hvis det ikke forherliger ditt navn, så la meg bare være i denne forlegenhet. Og gi så kraft til å forherlige ditt navn i den.»

Enkelte vil kanskje tenke at dette vil svekke bønnens kraft og intensitet. Men det beror på en misforståelse av bønnen i det hele. Å be er jo å lukke Jesus inn til vår nød. Og først ved å be på denne måten, vil det lykkes for oss å lukke opp for Jesus. Nå først får han adgang til å bruke sine krefter, både som han vil og når han vil.

Og da blir det *fred* og *stillhet* i hjertet.

Som ovenfor nevnt, beror ufreden i bønn på at vi med vår bønn strider mot bønnens ånd. Men nå, når vi med vår bønn *bare vil forherlige Guds navn*, da er vi helt i overensstemmelse med bønnens ånd. Og da blir det fred i vårt hjerte, både *under* og *etter* bønnen. For vi vil med vår bønn bare det som nå ved denne anledning forherliger Gud mest.

Da kan vi også vente på Herren. Han må jo nå selv avgjøre hva som tjener mest til for-

herligelse av hans navn, enten en øyeblikkelig bønnhørelse eller en senere.

La meg her fortelle et eksempel på hvor frimodig, ja, pågående bønnen kan bli når den bedende vet at han intet annet vil med sin begjæring enn Guds ære.

Luthers gode venn *Fredrik Myconius* ble i året 1540 dødssyk. Han selv og de andre ventet at døden snart ville inntre. En natt skrev han med skjelvende hånd et hjertelig farvel til Luther som han elsket så inderlig.

Da Luther fikk brevet, skrev han øyeblikkelig tilbake: «Jeg befaler deg i Guds navn å leve, fordi jeg ennå har så hårdt bruk for deg til kirkeforbedringen. — — Herren lar meg ikke høre mens jeg lever, at du er død, men gjør at du overlever meg. Dette ber jeg om, dette vil jeg, og min vilje skje, fordi den bare søker Guds navns ære.»

Myconius hadde alt mistet tungens bruk da *Luthers* brev kom. Men han ble på kort tid helt frisk. Og overlevde ganske riktig Luther med to måneder!

Ikke noe gjør oss så frimodige i bønn som når vi kan se Gud inn i øyet og si til ham: «Du vet at nå ber jeg deg ikke om egen fordel, egen lettelse, ikke om at min vilje i noen henseende skal skje, men bare om dette at ditt navn må bli forherliget i denne sak.»

Når bønnen ikke blir oppfylt

Ber vi slik, da har vi fred og stillhet også da når vår bønn ikke blir oppfylt.

Og jeg ønsker nå å si et par ord om våre *oppfylte bønner*.

Det lar seg jo ikke nekte at disse er en vanskelighet for oss alle. Men særlig er det en vanskelighet for *våre barn*. De lærer å be til Jesus, og hører hvor snill og god han er, og hvorledes han hjalp alle dem som kom til ham den gang han levde her nede. Og så ber de frimodig til ham i smått og stort. Og — de venter ganske enkelt at de skal få det de ber ham om.

Men så inntreffer den veldige krise i bar-

nets liv: det bad Jesus om noe, men fikk det likevel ikke.

Her gjelder det at vi kommer barnet til hjelp og forklarer hvordan det henger sammen. Men når vi taler med barn, må vi gjøre det anskuelig, ellers går det fullstendig over hodet på dem. Vi må belyse det ved eksempler.

Vi forteller dem, f. eks., at vi leser i avisene om barn som med salongrifle eller et ordentlig gevær har skutt seg fordervet så de blir krøplinger for hele livet, ja av og til ser vi at de endog har skutt seg til døde.

Hvordan gikk det til?

Jo, de bad far og mor om å få en salongrifle. Og så var de så uheldige å få det de bad om. Hadde nå far og mor hatt forstand nok til ikke å gi dem dette farlige våpen, så hadde de vært spart for den grutulle ulykken.

Da forstår barnet at det er en nåde av Gud også når han nekter å gi oss det vi ber om. Da forstår også vi voksne det.

Vi trenger forresten til å lære det om igjen, for vi glemmer det. Vi har jo nemlig en medfødt tillit til oss selv, og mener at vi best forstår hva som er gagnlig for oss. Og når Gud har en annen mening om den ting, så mistenker vi ham for at han ikke bryr seg om oss.

Endog apostlene opplevde oppfylte bønner

Paulus forteller oss at han ved en leilighet bad tre ganger, men fikk likevel ikke det han bad om, 2. Kor. 12, 9-10. Det gjaldt en lidelse som rimeligvis var til store vanskeligheter for ham under misjonsarbeidet. Og så bad han Gud om å fjerne den. Men Gud nektes å oppfylle hans bønn.

Denne nektelse var sikkert ikke begrunnet med at Paulus misbrukte bønnen, dvs. bad om å få tonren i kjødet fjernet, bare for selv å slippe lidelsen. Nei, det var ganske sikkert av hensyn til misjonsarbeidet han bad om det. Hans bønn siktet altså virkelig på at Guds navn skulle forherliges. Og likevel ble den

ikke oppfylt.

Når han i dette tilfelle fortsetter å be tre ganger, så var det vel nettopp fordi han visste at han bad, ikke om egen fordel, men om Guds forherligelse.

Når Gud likevel ikke oppfylte hans bønn, så var det fordi hans navn ville bli *enda mer* forherliget ved at Paulus beholdt lidelsen og derved ble holdt nede i ydmykhet så han til enhver tid var åpen og mottagelig for Guds kraft.

Gjennom bønnekampen lærte Paulus den store hemmelighet i samlivet med Gud som han uttrykker slik: «Når jeg er skrøpelig, da er jeg sterk».

Endog Jesus bad en bønn som Faderen ikke oppfylte, ja, også han bad den tre ganger: «Far, er det mulig, da la denne kalk gå meg forbi». Det var i Getsemane da Satan fikk lov ved sin fristelse å fordunkle det som hele veien stod så klart for Jesus, at han skulle lide og dø for å frelse vår slekt.

Men også i dette fristelsens mørke ser vi det rene og lydige sinn hos Jesus. Han forteller sin far likefrem hvordan han kjenner det i dette fristelsens mørke. Men bønnen i hans bønn er dog denne: «Ikke som jeg vil, men som du vil.»

Dette sier oss at vi i vår bønn ikke skal være engstelige for å uttale en bestemt begjæring for Gud, selv om vi i bønnens øyeblikk er i tvil om hva det egentlig er riktigst å be om. Vi skal be også da om *noe bestemt*, nemlig det som vi kjenner mest trang til å si vår far. Men samtidig skal vi som Jesus føye til: dog ikke som jeg vil, men som du vil.

Fra Bønnens Verden

---

*Andreas Bøe kjem til Norge ca. 15. juni.
Han bed difor venene ikkje å senda brev til
Singapore.*

Herren som lærermeister

For Guds ord er levande og kraftig og kvasare enn noko tveggja sverd, og det trengjer seg igjennom, til dess det kløyver sjel og ånd, ledmod og merg, og dømmer hjartans tankar og råder, og ingen skapning er løynd for hans åsyn, men alt er nakne og bort for hans augo som me hev å gjera med. Hebr. 4. 12-13. Ditt ord er ei lykt for min fot og eit ljós for min stig. Salme 119. 105

Herrens lov er fullkomni, ho kveikjer sjeli, Herrens vintemål er trufast, det gjer den ein-falde vis. Herrens fyrsegner er rette, dei gled hjarta, Herrens bodord er reint, det lyser opp augo. Salme 19. 8-9. Herrens ord er reine ord, liksom sylv som er reinsa i ei dei-gla i jordi, sju gonger skirt. Salme 12. 7. Himmel og jord skal forgangast, men mine ord skal aldri forgangast, sa Jesus.

Guds ord har to ting å læra oss fram om alt: Frelsa og fortaping. Livets veg og dødens veg. Mest alle menneske blir forarga ved å sjå dette på prent, eller høyra det forkynt. Har dei ikkje noko anna å fara med? dome-dags preik - skremebilete? Ja, at det har vore synda i dette som i alt anna, er so alt for sant. Men er det nokon stad ikkje synda har trengt seg inn i den falne menneske slekt? Guds of-ferlam måtte bera også denne synd.

Kva vil so ordet lera oss? Det første er: Det står ikkje til menneske tanke eller vilje å finna vegen til Gud. Den døra er lukka, sjølv om det er mange som ikkje trur det, eller rek-nar med det. Barna kan lera, to pluss to er fi-re. Det kan opna ei dør til vidare kunnskap i reknekunsten, og mest all anna jordisk ler-dom. Mang ei tåra fall i smug på skulepulten, eg forstod ikkje reknestykket. Dei andre fekk det til, eg berre sat fortvila og ikkje forstod noko. Det var ikkje det som var det verste at eg ikkje forstod det som eg skulle rekna, men læraren måtte ikkje veta det, og ikkje dei an-dre i klassen heller. Derved stengde eg døra

til kunnskap for meg sjølv, og mykje fortvil-ing over å vera skule-elev.

Den første leksa på Herrens skulebenk lyder slik: Ånden skal overtyda om synd, fordi dei ikkje trur på meg. Den leksa er det få som gret over idag. Dei aller fleste meiner seg å forstå denne leksa so lenge det gjeld det ytre og vår forstand, kan det vera sant. Her er det ikkje kunnskap men erkjenning. For ordet sei-er: Mennesket er medfødt å stå Gud i mot. For det som kjøtet trår etter er fiendskap mot Gud - for det vil ikkje lyda Guds lov, kan det ikkje heller. Og dei som er i kjøtet, kan ikkje tekjkast Gud. Rom. 8. 6-8 Mennesket elskar myrkret bedre enn ljoset, for gjerningane deira var vonde. Joh. 3, 19. Kjærleik er det sterkeste ord på jord som bind. Slik er det tala om vårt forhold til meg sjølv og synda. Ordet seier: De som var døde ved dykkar misgjerninger og synder. Men det naturlege menneske tek ikkje i mot det som høyrer Guds ande til, for det er han ein dårskap, og kan ikkje kjenna det. 1. Kor. 2, 14. Forstan-dens og kunnskapens veg fører vill. Medan dei briska seg med at dei var vise, vart dei dårer. Ikkje nok med at dei ikkje finn vegen til fred og frelse, men mørket veks og vert større.

Eit godt døme på dette finn vi då folket fekk velja Jesus eller Barabas. Nei, som eln løyndom talar me Guds visdom, den dulde, som Gud frå ævelege tider hev etla til vår herlegdom, den som ingen av herrane i denne verdi kjende, for hadde dei kjent han, so hadde dei ikkje korsfest herlegdom-herrnen. 1. Kor. 2. 7-8

Om synd fordi dei ikkje trur på meg. For-standens mørke.

Viljen sin avveg. Det er lagt mykje vekt på viljen til omvending, og til å leva for Gud. Korleis har det gått? Kva seier ordet? Fekk du det til å bli kvitt syndelysta og syn-

debegjæret? Fekk du det til med å omskapa din forstand og din vilje? Var din vilje så sterk og god, at det å elska Gud og tena han gjekk før alt anna? Ein kvar elev på trua sin veg lyt segja med apostelen Paulus: Eg arme menneske. Kven skal fria meg frå denne dødens lekam? Her ser eg ein elev som legg sin sanne stilling fram for læraren. Han hadde ei rettferd, kunnskap og vilje, som var etter lova ulastande. Med all den rettferd var han under Guds vreide og dom. Men no strakk det ikkje til. For me veit at lova er åndeleg, men eg er kjøtleg, seld under synda. Det var den same leksa Peter lærte, då han sa: Gå frå meg Herre, eg er ein syndig mann. Toldaren ved templet sa: Gud ver meg synnar nådig. Om desse står det dei var rettferdigjort, dei hadde lært denne vanskeleg kunst for Adams falne barn å gi ordet rett.

Gjerningens veg. Det er alltid bittert å måtta sjå sitt livsverk gå opp i flammer. Så alt eit menneske har ofra, bedt og gjeve for Guds rike, vert fordømt. Her hjelper det ikkje kva vi vil, eller seier. Gjerningane kan vera både gode og mange, men akk, det er av den gamle rot. Av det treet som Gud har forkasta.

Til eksamen vart tegninger og anna opphengt på veggen slik at folk kunde sjå kva elevane hadde laga. Her kunde det vera stor forskjell frå det mest fullkomne, til det heltelikle. Men felles for alle, dei hadde laga det sjølv.

Ein elev på Herrens skulebenk lyt lærar at han duger ikkje. Men den som hev gjerningar, han vert løna ikkje tilrekna av nåde, men etter skylnad, den derimot som ikkje hev gjerningar, men trur på han som rettferdigjør den ugudelege, han vert trua hans rekna til rettferd. Rom. 4. 4-5. Den elev som vert løyst frå sin kunnskap frå sin vilje og frå sine gjerningar, er ein lukkelege elev. Han har bestått den høgste prøven som er på jord. Tenk, lært det som songaren seier: Hvad Jesus meg har givet, gjør meg for Gud så kjær. Han

har lært å rekna med Jesus i alle ting. Til visdom, rettferd, helging og utløysing. At han er forsona og forlikt med Gud ved Jesus Kristus, det er større enn alt anna. Så dei gode stunder på jord det er: Når soningens under rett klart for oss blir. Når nær han vil være og vække og lære, og trøste vår sjel.» Tenk vi har ein som bestod prøva under Guds dom med sitt liv. Den heldt i døden og under lova, under folket sitt korsfest, og under Gud-forlatthetens mørke.

Odd Dyrøy

Program for sommarskulane

Sommarskule på Bakketun Folkehøgskule, Verdal, 27. juni - 1. juli 1979.

Leiarar O. A. Dahl og G. Nygård.

Talarar: Odd Dyrøy, Reidar inkjendal, Amund Lid, Godtfred Nygård.

PROGRAM :

Onsdag 27. juni :

- Kl. 19.00 Samling og kveldsmat
- » 20.00 Kveldsmøte ved Dyrøy

Torsdag 28. juni :

- Kl. 10.00 Bibeltime ved Lid
- » 11.30 Bibeltime ved Linkjendal
- » 17.00 Bibeltime ved Dyrøy. Offer til Lov og Evangelium.
- » 20.00 Kveldsmøte ved Nygård.

Fredag 29. juni :

- Kl. 10.00 Bibeltime ved Linkjendal
- » 11.30 Bibeltime ved Dyrøy
- » 17.00 Bibeltime ved Nygård
- » 20.00 Kveldsmøte ved Lid. Offer

Lørdag 30. juni :

- Kl. 10.00 Bibeltine ved Dyrøy
» 11.30 Bibeltine ved Nygård.
» 17.00 Bibeltine ved Lid
» 20.00 Kveldsmøte ved Linkjendal

Søndag 1. juli :

- Kl. 10.00 Møte ved Dyrøy. Offer.
» 11.30 Møte ved Nygård.

MATTIDENE :

- Kl 9.00 : Frukost. Kl. 13: Middag.
Kl. 16,30 Kaffi Kl. 19 : Kveldsmat

Send innm. innen 1. juni til Godtfred Nygård, 5420 Rubbestadneset, tlf. 054 18 435.

Prisen for opphaldet : Full pensjon m/ oppreid seng kr. 90,- pr. døgn, uten oppreid seng kr. 80,- pr døgn. Sei frå ved innmeldinga om De ynskjer oppreid seng

Dei som vil bu i campingvogn eller telt og stella seg sjølv, kr. 25,- pr. døgn. Dei derimot som vil ta maten inne, bur gratis ute i telt eller campingvogn.

SOMMARSKULE MED ÅRSMØTE

I år blir det sommarskule med årsmøte på Randaberg frå onsdag 11. juli til søndag 15. juli.

Talarar blir Odd Dyrøy, Amund Lid, Reidar Linkjendal, Tore Nilsson, Godfr. Nygård og Olav Aakhus. Leiarar : Styret.

PROGRAM :

Onsdag 11. juli:

- Kl. 19.00 samling og kveldsmat. Kl. 20:
møte ved Karl Bø og Odd Dyrøy

Torsdag 12. juli :

- Kl. 10.00 årsmøte. Formannen leier, andagt
ved Linkjendal.

Kl. 17.00 bibeltine ved Tore Nilsson.

Kl. 20,00 møte ved Olav Aakhus. Offer til Lov og Evangelium.

Fredag 13. juli :

Kl. 10,00 bibeltine ved Odd Dyrøy. Kl. 11,30 bibeltine ved Tore Nilsson. Kl. 17: biletine ved G. Nygård. Møte kl. 20,00 ved Amund Lid Offer.

Lørdag 14. juli :

Kl. 10,00 bibeitine ved Tore Nilsson.
Kl. 11,30 bibeltine ved O. Aakhus.
Kl. 17,00 bibetime ved Amund Lid Møte
kl. 20,00 ved R. Linkjendal.

Søndag 15. juli :

Møte kl. 10,00 ved G. Nygård. Offer
Kl. 11,30 møte ved Tore Nilsson.

Send innmelding før 1. juli til Arne Voll,
4070 Randaberg. Tlf. 045 - 40197.

Prisen for opphaldet : Vaksne kr. 220,00,
under 15 år kr. 110,00. Barn under 6 år går
fritt. For teltplass elle campingvogn kr. 10,00
pr. døger. Alle må ta med spisebestikk og
sovepose eller sengtøy. Program blir tilsendt
alle som melder seg på.

Alle er hjartelig velkomne til sommarskulen !

Serleg vil vi be alle som har høve til det,
å ta turen til Bakketun Det fell utanom fellesferien,
så det av den grunn kan bli vanskeleg å bli så mange at me får den i gang.
Tida er sett til 27. juni til 1. juli på grunn av
våre venner i Sverige, som vil koma. Der bør
te tek ferien til tidlegare enn her i Norge.

Helsing Styret.

Returadressa er :

Lov og Evangelium, 5400 Stord